

P.15,11

Sceptycyzm etyczny
Argumentum Lato 1927/28

Tekst w języku polskim, kart 8, luźnych, formatu 21 x 17 cm,

Sceptycyzm etyczny.

Argumentum „supplementum”

III. Trymestr, 1927/8, 4 godz., tyg.

I. Pon. 23. kwietnia, 1928. Wykłady p.t. Scept. etyczny trym. III. roku 1923/4. Str. 1 do 5 włącznie, z uwzględnieniem str. 27 verte z wykładów ówczesnej kier. etyki naukowej /: o różnych relatywizmach/:. Przyjęto tu podział: Sceptycyzm ogólnymetodyczny i sceptycyzm ogólny, właściwy. Właściwy dzieli się na ogólny, epistemologiczny, filozoficzny, a ten dzieli się na radykalny /: nihilizm, agnostycyzm:/ i na umiarkowany czyli relatywizm. Relatywizm teoretyczny y życiowy. - Jutro przejście do sceptycyzmu szczególnego w jego różnych odmianach,

II. Wtorek, 24. kwietnia, 1928. Sc. szczególnowy, religijny, metafizyczny, estetyczny, - przejście do etycznego. Nie zwraca się przeciw etyce opisowej, lecz prze i etyce normatywnej. Można jego stanowisko ująć na wzór tez Gorgiasza: 1. Niema różnicy między dobrem a złem. /: Wykłady lata 1906 o sc. et. str. 4-7 wk. extr .

III. Środa, 25. kwietnia 1928. Teza 2. scept. etycznego, teza 3. scept. etycznego. Teoretyczny i praktyczny scept. etyczne. Zwrścony przeciw możliwości etyki naukowej, więc przeciw etyce w ścisłejszym znaczeniu, X/XØ/P///

Metod

Kosimy

Dagobert

(1) Radyn

2) initial

(vlotyjw)

a favorit

bigness

Haregdon

↳ religion

2. metaplasm

Pytanie, czy warto się zastanowić nad tem, czy etyka naukowa możliwa.
argumenty
Trzy ~~popłydy~~ za tem przemawiające. - Więc przystępując do rzeczy, należy rozprawić się przedewszystkiem z relatywizmem epistemologicznym, gdyż tenże w ogółie znosi wiadzę objektową, bezwzględną. Jak gdzieś indziej tak w etyce. /: Wykłady sc. eg. 1906 lato, str. 7 u dołu, do str. 13 do końca, potm str. 15 u dołu do str. str. dodatkowej do 05 włącznie.

IV. Pon. 23 kwietnia 1928. Wykazanie błędności tezy relatywizmu epistemologicznego - według skrótu z roku 1928, następującego wykłady 1906 str. 16-32. Skrótu tego str. 1 do słów "Podobnie w następujących przykładach .." u dołu.

V. Wtorek, 1. maja, 1928. Tokończenie relatywizmu ogólnego, Rozbiór konsekwencji, do których prowadzi subjektywizm. Więc ostatecznie subjektywizm nie da się utrzymać. Skrót z r. 1928 zastępujący str. 16 do 32 wykładów z lata 1906 - skrótu tego str. 2-3-4 do końca.

VI. Środa, 2. maja, 1928. Źródła subjektywizmu. Kartka z r. 1928 spisana zmiast str. 37-35 wykładów o scept. et. z lata 1906.

VII. Pon. 7. maja 1928. I. Argument relatywizmu etycznego i początek II-ego. Wykłady 1906 str 35 do 38 b.

Sceptyczny etyczny. III. trym. 1927/8. -3- Arbamentum,
VIII. Pø. Wotr. 8. maja, 1928. Koniec II. argumentu relatywizmu etycznego. Argument III. - Przejście do brzoz zasadniczej kwestii klasyfikowania czynów, postanowień, charakterów etc. pod nagórkami "doby" i "zły". Zapomniesz wiedź rozpatrzenia spawy na gruncie szerszym. Wykłady lata 1906 str. 38-40 oraz wykłady 1923/4 str. 11 i 12 /: przeredafowane w r. 1927/8:/.

IX. Pon. 21. maja 1928. Wykłady lata 1923/4 str. 13- 18 u góry- zapowiedź wykazania, że gdyby nawet ~~istniała/øø/øø/pewna~~ nie było bezwzględnej zgody w ocenie chociaż by co do pewnego zrebu przedmiotów oceny etycznej, toby jednak nie zniosło możliwości przyjęcia istnienia intuicyjnego oceniania postopeków etc.

X. Wtorek, 22. maja, 1928. Str. 18 wykładów 1923/4 verte - potem przejście na str. 18. wykładów 1923/4 do pesymizmu etycznego, dalej str. 43 u dołu wykładów z lata 1906 i dalej z tych wykładów str. 44 i 45 do końca.

XI. Środa, 23. maja, 1928. Dokonanie hedonizmu psychologicznego w postaci rozszerzonej w porównaniu z wykładami r. 1906, ale pozatem według tych wykładów str. 46/47/48 u góry.

XII. Sz Czartwek, 24. maja 1928. Wykłady lata 1906 str. 43 i dodatek z roku 1927/8 do tych wykładów do str. 48, mianowicie o znaczeniach "wolności woli" I. II. III. Nastepnym razem do właściwej kwestii.

XIII. Środa, 20 maja, 1928. Wolność woli w znaczeniu determinizmu i indeterminizmu. Przyczyna, całkowita, częściowa, jej składniki względnie stałe i względnie chwilowe. ~~z~~ "Konieczność" czyli nieuchronność. Zarówno co do zainstnienia jak co do "wyglądu" skutku. W tem jego indeterminowanie. Walka z pojęciem przyczyny owości a nawet konieczności. Powraca "konieczność" w "zależności" i fikcyjonalnej. -

XIV. Czwartek, 31. maja, 1928. Charakter i motywy w przedstawieniu deterministów. Trzy znaczenia wyrazi charakter. ~~Popatka~~ Względnie trwałej i względnie chwilowej przyczyny częściowej. Dostrzegalne i niedostrzegalne przyczyny częściowe. Postanowienia tedy wpleciony w łańcuch przyczyn i skutków. O固然ie ważne konsekwencje, stąd opozycja indeterministów.

XV. ~~Ponieważ przeszły 1928, że determinizm jest niewystarczający, aby wyjaśniać rzeczywistość, mimo iż jest on częściowo prawdziwy.~~ Indeterminista przeszły 1928, że przedstawienie schematyczne stanu rzeczy według determinizmu. Rysunek na tablicy. - Potem: co to znaczy, gdy indeterminista twierdzi: mogę postanawiać co chcę? Jeśli chcę znaczy tyle co postanawiam, to nie nam to nie mówi. Jeśli tyle co "pragnę", "co mi się podoba", to determinista temu przeczy wobec Motivationsgesetze. Wyłożono i wyjaśniono te Motivationsgesetze. Ale indeterminiści nie dają za wygraną. Poczuja się na najwyższe interesy ludzkości. O tem jutro.

Scept. etyczny III. trym. 1927/8. z.

Argumentum.

XVI. Wt. 5. czerwca 1928. Argumenty Deterministów: 1. Bezwyjątkowość prawa przyczynowości doznałaby naruszenia gdyby każdy człowiek mógł x szerem ^{cene} gów nowych zdarzeń tworzyć. 2. Życie poto/ty/poruszasie ustawicznie na platformie determinizmu i nie mogłoby się na innej toczyć. A. Przewidywanie postępowania naszego otoczenia, zagadka, gdy przewidywania nie iszczą się. Na stanowisku indeterminizmu nie byłoby zagadki.

XVII. Środa 6. czerwca 1928. B. Odgrywanie wychowawcze w najszerszej mierze, rodziców i wychowawców, zarządzających władz, itd oraz zwłaszcza ustawodawstwa karnego. - Ale przeciw tym argumentom Indeterminiści wysuwają 1. Poczucie własnej wolności, nie pozwalające człowiekowi uważać się za kóleczko jedynie w maszyneryi świata, 2. Poczucie odpowiedzialności. Stąd usiłowania Kanta, Schopenhauera, Albo fikcyja wolnej woli Vaihingera. - Więc spor ostry. Zaostrzonej jeszcze względami religijno-teologicznymi. Wszak, jeśli determinizm ma rację, to ostatecznie Bóg odpowiada za nasze czyny. A nadto, determinizm zabija wszelką incytywą etyczną w człowieku, otwiera mu na oścież drogę do usprawiedliwiania naj ohydniejszych posępków, bo "taka natura" człowieka danego. - Osobiście jestem deterministą. Ale nie o to chodzi, które stanowisko słuszn, lecz o to, czy istotnie tak zgubne płyną dla etyki z determinizmu konsekwencje /: nie bawiąc się mody ewangelickim contra Je - me mo ga one być mody ewangelickiem contra Je - / Tymże mody /

✓ Kołcesya indeterministów, że zachodzi tu nie wprawdzie *necessitare*, ale *inclinare*, jest bez wartości.

Sceptyczny etyczny III. Trym. 1927/8.-6 -- Argumentum.

XVIII. Wtorek, 12. czerwca, 1928. Rekapitulacja przedniego wykładu. Determiniści się bronią konstatowaniem faktów: I. Determinizm nie wyklucza działań побудок etycznych, II. Determinizm nie wyklucza oceny etycznej, ani wtedy, gdy przedmiotem jej będzie charakter, ani wtedy, gdy przedmiotem jej będą postanowienia. Analogia z sądzeniem. W ogóle. Konieczność zjawiska nie uniemożliwia oceny /: estetycznej n.p./. Ale indeterminiści kwestionują analogię bo tylko na polu oceny etycznej jest czynienie kogoś odpowiedzialnym. - Wykłady lato 1926, str. 48 u dołu do str. 50 środka.

XIX. Środa, 13. czerwca, 1928. Rekapitulacja. Potem: Wyraz odpowiedzialność dwa znaczenia. Jedno ~~gdy/wykłady~~ w zwrotie "pociągać do odpowiedzialności" drugie w zwrotach czuję się odpowiedzialnym, biore na siebie odpowiedzialność" W tem drugiem znaczeniu oznacza wyraz warunek możliwości pociągania do odpowiedzialności, więc czegoś, co odpowiada pierwszemu znaczeniu wyrazu. Pociąganie do odpowiedzialności znaczy uświadomić, ukazać komuś że dopuści się czegoś niewłaściwego i dołączyć do tego pewne ujemne skutki /: karę/. Otóż czym odpowiedzialność w drugiem znaczeniu, czym ów warunek? Jest nim poczytność czynu, poczytalność ~~spół~~ czyniącego. Wyjaśnienie, na czym to polega: czyn następstwem postanowienia, postanowienie zgodne z charakte-

rem. Zmniejszona i zniesiona poczytność. Przymus mowy, przymus nieodparty. Analiza różnych dyzpozycji w charakterze twardujących. Wydobycie najsłabszych. Przykład, Gdzie niema poczytność, niema pociągania do odpowiedzialności.

Gdy mówimy "poczuwam się do odpowiedzialności etc. mamy na myśl, to ato może mi być poczytane - jestem sprawcą. Wykłady lata 1906 str. 50/51.

XX. pon. 18, czerwca, 1928. Rekapitulcya. Ø/zy Wyjaśniajcie pojęć zmniejszonej i zniesionej poczytności etc. Różne powody zmniejszenia zniesienia poczytności. - Přzejście teraz do powrotu do kwestii właściwej Wykłady lato 1919/20 str. 6 wykład XXII, Potem Wykłady lato 1906 str 52 - 53 u góry.

XXI. wt. 19, czerwca, 1928, Wykłady lato 1906 str. 53 do 58 do słów ~~xxv~~: Ni chodzi o to w wierszu 4.

XXII. sr. 20, czerwca, 1928, Wykłady lato 1906 str 58 do str. 65 połowa, ale z opuszczeniem szczegółów o różnych teroryach kary; /: str. 62:/ i z ograniczeniem się do kary jako środka zewnętrznego regulowania postanowień.

^{Czerw. 21. czerwca 1928} XXIII. Str. 65 do str. 68 potem na tej stronie u ~~do~~ opuszczono ustęp od słów "Może jednak istnieje droga uniknięcia tej alternatywy" do str. 70 dosłów .. przekonanie się nie zjawia po postanowieniu. Potem dalej mówiono od słów "Wszelako nie są na tem usunięte wszystkie trudności,"

łącząc te wody bezpośrednio z wywodami strony 68, w sposób wskazany dopiskiem z r. 1928

Sceptycyzm etyczny III, trym, 1928 - argumentum
1928 na verte str. 70. (Wykład LXXXIII doszedł właśnie do tego dopisku
włącznie.)

XXIV. Pon. 25. czerwca, 1928, Wykłady s. 70 lato 1906 str. 70 u dołu samego i str. 71 u góry poczem przejście do str. 71 verte. Ø treścią dzisiejszego wykładu: Skrucha, Żal, wyrzuty sumienia zbędne nawyższem stadyum rozwoju umysłowego- więc ich brak w danym razie nie przeszkadza praktycznemu realizowaniu postulatów etycznych,

XXV. Wt., 26. czerwca, 1928. Rozprawdzenie wuvodów wczorajjszych. Zbędność pewnych uczuć - zastąpienie ich przez inne. Niedziela wykładu notatka do str 71. verte wykładów z lata 1906, przerobionych w r. 1920,

XXVI. Sroda, 27. czerwca, 1928. Trzeci zarzut natury formalno-technicznej Wykłady lato 1906 str. 73. Potem na zakończe ie wykładów całkiem kurosorycznie istotne momenty wyvodów o etyce naukowej, zawartych w wykładach lata 1906 str. 74-103 u dołu. Zadania, definicya etyki.

XXVII. Czwartek, 28. czerwca 1928 Kollokwium.

Koniec s. 70 lato 1906 1928

8